

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2009-3-174

Karar Sayısı : 10-08/66-30

Karar Tarihi : 21.1.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI

Üyeler : Mehmet Akif ERSİN, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Ümit GÖRGÜLÜ, İmren SEYRANTEPE

C. BİLDİRİMDE

20

BULUNAN : Yıldız Holding A.Ş.

Temsilcisi : Av. Ayşegül ÖZFINDIK

Kısıklı Mah. Ferah Cad. No:2/4 Üsküdar / İstanbul

Tiryaki Agro Gıda San. ve Tic. A.Ş.

Temsilcisi : Av. Galip M. SELÇUK

Meydan Sok. No:1 Beybi Giz Plaza Kat:14 Daire:52
Maslak / İstanbul

D. TARAFLAR : Yıldız Holding A.Ş.

30

Kısıklı Mah. Ferah Cad. No:2/4 Üsküdar / İstanbul

Tiryaki Agro Gıda San. ve Tic. A.Ş.

3. Organize Sanayi Bölgesi Mehmet Batallı Bulvarı
13 No'lu Cadde No:8 Şehitkamil / Gaziantep

E. DOSYA KONUSU: Yıldız Holding A.Ş ile Tiryaki Agro Gıda San. ve Tic. A.Ş. arasında bir ortak girişim şirketi kurulması işlemine izin veya menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.

40

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 24.8.2009 tarih ve 5962 sayı ile giren ve en son 30.12.2009 tarih ve 9431 sayı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 7. maddeleri ile 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 11.01.2010 tarih ve 2009-3-174/ Öİ-10-ÜG sayılı Menfi Tespit/Muafiyet Ön İnceleme Raporu, 18.1.2010 tarih ve REK.0.07.00.00-120/11 sayılı Başkanlık Önergesi ile 10-08 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

50

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Raporda; Yıldız Holding A.Ş ile Tiryaki Agro Gıda San. ve Tic. A.Ş. arasında bir ortak girişim şirketi kurulması işleminin, - 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesi kapsamında bir ortak girişim işlemi olmadığı,

- Söz konusu Ortak Girişim anlaşmasının taraflar arasındaki rekabeti sınırlayan amaç ya da etki taşıması nedeniyle menfi tespit belgesi almasının mümkün olmadığı,
  - Bununla birlikte söz konusu Ortak Girişim'e Kanun'un 5. maddesinde öngörülen şartların tamamını karşılaması nedeniyle bireysel muafiyet tanınmasının uygun olduğu,
- sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

60 H.1. Taraflar

H.1.1. Yıldız Holding A.Ş. (Ülker Grubu)

Ülker Grubu'nun holding şirketi olarak kurulmuş olan Yıldız Holding A.Ş. bisküvi ve çikolata başta olmak üzere ambalaj, bilişim, hizmet, ticaret ve pazarlama gibi sektörlerde faaliyet gösteren şirketlere sahiptir. Bu bağlamda Yıldız Holding A.Ş., üretim hacmi, satış gücü, ürün çeşitliliği ve toplam dağıtım alanı bakımından pek çok kategoride faaliyet gösteren şirketleri kontrol eden bir holding şirkettir. Şirketin ortaklık yapısı Tablo 1'de gösterilmiştir.

70

Tablo 1: Yıldız Holding A.Ş. Hissedarlık Yapısı

Hissedar Adı	Hisse Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
Murat ÜLKER		
Ahsen ÖZOKUR		
Orhan ÖZOKUR		
Fatma Betül		
Ali ÜLKER		
Ömer ÖZOKUR		
Ahmet ÖZOKUR		
Toplam		100,00

Kaynak:Bildirim Formu

Yıldız Holding A.Ş. yemeklik hububat ve bakliyat ürünleri sektöründe iştirakleri aracılığıyla faaliyet göstermektedir. Tüm bu iştirakler bundan sonra "Ülker Grubu" olarak anılacaktır. Söz konusu iştiraklerinin listesine aşağıda yer verilmiştir.

1. Güzeliş Gıda İmalat Paz. Ltd. Şti: Üretim/paketleme
2. Pasifik Tüketim Ürünleri Satış ve Tic. A.Ş.: Toptan ve perakende olarak ulusal zincir müşterilerine satış
- 80 3. Merkez Gıda Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.: Toptan satış
4. Rekor Gıda Pazarlama San ve Tic. A.Ş.: Pirinç, mercimek, bulgur, fasulye, nohut ve barbunya ürün çeşitlerinde "Halk" markalı ürünlerin satışı
5. Eksper Gıda Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.: Satış ve dağıtım
6. Teközel Gıda Temizlik Sağlık Marka Hiz. San. ve Tic. A.Ş.: Satış ve dağıtım
7. Bizim Toplu Tüketim Pazarlama ve Tic. A.Ş.: Modern kanalda toptan satış (cash/carry) ve perakendecilik

90 Ülker Grubu'nun sektördeki faaliyetleri, yemeklik bakliyat ve hububat ürünleri (mercimek fasulye, nohut, barbunya, pirinç, bulgur) paketlenmesi ve satışını kapsamaktadır. Ülker Grubu'nun perakende noktalarında Bizim, Halk, Ülker Bizim ve BTT Profesyonel markaları altında paketli ürünleri (1-2 kg) bulunmaktadır. Niva markası altında da restoran, otel gibi ev dışı tüketim noktalarına yüksek miktarlı (10-

25 kg) paketlerde satış gerçekleştirmektedir. Ülker Grubu'nun bu sektördeki faaliyetlerinden 2008 yılında elde ettiği ciro ..... TL'dir.

H.1.2. Tiryaki Agro Gıda San. ve Tic. A.Ş. (Tiryaki Gıda)

100 Tiryaki Gıda, Tiryakioğlu ailesi tarafından yönetilmekte olup ticari faaliyet konusu; her türlü organik ve konvansiyonel hububat (mısır, arpa ve buğday) ve yemeklik bakliyat ve hububat ürünlerinin (pirinç, mercimek, aşurelik buğday, bulgur, fasulye, nohut, barbunya, bakla) kabuklu veya iç olarak alım satımını yapmak, ithal veya ihraç etmek, fason işlemek, yan ürünlerini alıp satmaktır. Tiryaki Gıda'nın Timeks İç ve Dış Ticaret Ltd. Şti. ve İntel Dış Ticaret Ltd. Şti. adında iki iştiraki mevcuttur. Tiryaki Gıda'nın hissedarlık yapısı Tablo 2'de sunulmaktadır.

Tablo 2: Tiryaki Gıda Hissedarlık Yapısı

Hissedar Adı	Hisse Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
Ahmet TİRYAKİOĞLU		
Süleyman TİRYAKİOĞLU		
Mehmet TİRYAKİOĞLU		
Nejdet TİRYAKİOĞLU		
Ali TİRYAKİOĞLU		
Filiz TİRYAKİOĞLU		
Fatih TİRYAKİOĞLU		
Toplam		100

Kaynak: Bildirim Formu

110 Tiryaki Gıda faaliyetlerinin %80'ini dış piyasada gerçekleştirmektedir. Rusya, Kanada gibi ülkelerden bakliyat ya da hububat ürünleri alıp Kuzey Afrika, Ortadoğu, Avrupa ülkelerine satmaktadır. Söz konusu ürünlerin yurtiçinde de alımı, ihracatı ve ithalatını yapmaktadır. İç piyasada Tiryaki Gıda başka markalar için fason üretim yapmakta ya da yüksek miktarlı paketlerde ürün satmaktadır. Örneğin BİM marketler zincirinin "private label" ürünlerini, Ülker Grubu'nun endüstriyel kullanım için yüksek miktarlarda paketlenmiş Niva markalı ürünlerini, CitiForm adlı organik ürün satışı gerçekleştiren perakende zincirinde yer alan ürünleri tedarik etmekte, Metro marketler zincirine "Tiryaki" markası altında yüksek miktarlı (10-25 kg) paketlerde ürün satmaktadır. Tiryaki Gıda'nın Türkiye'de sektöre ilişkin faaliyetlerinden 2008 yılında elde ettiği toplam ciro ..... TL'dir.

120

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarları

Mercimek, fasulye, nohut, barbunya gibi ürünler genel olarak bakliyat ürünleri olarak adlandırılmaktadır. Hububat (tahıllar) buğday, arpa, mısır, çavdar, yulaf ve çeltik (pirinç) gibi ürünleri içermektedir.

130

Kurulması düşünülen Ortak Girişim pirinç, bulgur, mercimek, nohut, fasulye, barbunya dahil fakat bunlarla sınırlı olmaksızın her türlü bakliyat ürününe ilişkin olarak faaliyet gösterecektir. Genel olarak bakliyat ve hububat ürünleri olarak adlandırılan pirinç, mercimek, bulgur, nohut gibi ürünlerin her biri üretim koşulları ve tüketim alanları bakımından farklılaşmaktadır. Örneğin bulgur buğdayın işlenmesi yoluyla elde edilmektedir. Diğer taraftan pirinç; nohut, mercimek ve fasulyeden farklı familyaya ait bir tarım ürünüdür. Söz konusu tarım ürünlerin yetiştirilme koşulları da

140 yine farklılık arz etmektedir. Tüketimde ise pirincin pirinç nişastası ve unu gibi işlenmiş halde de kullanımı mümkün iken, barbunya ve fasulye gibi ürünlerin işlenmiş halde kullanımı söz konusu değildir. Yemeklik kullanımda da pirinç ve bulgur, pilav, çorba ve birçok yemek türünün içinde kullanılabilirken, mercimek, nohut, fasulyenin kullanım alanı daha kısıtlıdır. Anılan ürünlerin yemeklik kullanım için de genel olarak ikame edilebilir olmadığını söylemek mümkündür.

150 Ortak Girişim kurucularından Ülker Grubu pirinç, mercimek, bulgur, fasulye, nohut ve barbunya paketlenmesi ve satışı faaliyetlerini göstermektedir. Tiryaki Gıda ise bu ürünlere ek olarak aşurelik buğday, bakla ile çeşitli hububat ürünlerinin tedariki, paketlenmesi ve satışı faaliyetlerini yürütmektedir. Tarafların örtüşen faaliyetleri pirinç, mercimek, bulgur, fasulye, nohut ve barbunya ürünlerini kapsamaktadır. Her bir ürünün farklı özellik ve kullanım alanlarının bulunması nedeniyle ilgili ürün pazarları “pirinç pazarı”, “mercimek pazarı”, “bulgur pazarı”, “nohut pazarı”, “fasulye pazarı” ve “barbunya pazarı” olarak tespit edilmiştir.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

Ortak Girişim'in faaliyet göstereceği bakliyat ürünleri pazarlarında rekabet koşullarında bölgeler bazında belirgin farklılıklar bulunmamaktadır. Söz konusu pazarlarda bölgeler arası giriş engellerinin bulunmadığı ve arz kaynaklarına ulaşma, üretim, dağıtım, pazarlama ve satış şartlarının bölgesel farklılıklar göstermediği dikkate alınarak, ilgili coğrafi pazar “Türkiye” olarak belirlenmiştir.

160 H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.3.1. İşlemin Niteliği

İncelemeye konu işlem sonucunda Danem Gıda San. ve Tic. A.Ş. unvanı ile kurulacak olan Ortak Girişim, pirinç, bulgur, mercimek, nohut, fasulye, barbunya dahil fakat bunlarla sınırlı olmaksızın her türlü bakliyat ürününün tedariki, paketlenmesi, dağıtımı, pazarlaması, perakende ve toptan satışı hususlarında faaliyet gösterecektir.

170 Bu doğrultuda, taraflar Danem Gıda San. ve Tic. A.Ş. unvanlı Ortak Girişim'in kurucu sözleşmesini (“Ana Sözleşme”) imzalamışlardır. Kurulu'n onayı ile birlikte söz konusu ana sözleşme, şirket kuruluş prosedürü çerçevesinde noter önünde de herhangi bir değişiklik olmaksızın imzalanacak ve bu şekilde İstanbul Ticaret Sicili'nde tescil ve ilan edilecektir.

H.3.2.1997/1 sayılı Tebliğ Kapsamında Değerlendirme

180 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinin (c) bendine göre; “Amaçlarını gerçekleştirmek üzere işgücü ve mal varlığına sahip olacak şekilde bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkan ve taraflar arasındaki veya taraflarla ortak girişim arasındaki rekabeti sınırlayıcı amacı veya etkisi olmayan ortak girişimler (joint venture)” birleşme ve devralma sayılan hallerden kabul edilmektedir. Bu tanım çerçevesinde bir ortak girişimin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında birleşme ve devralma sayılabilmesi için aşağıda sayılan üç unsurun birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir:

- Ortak kontrol altında bir teşebbüsün bulunması,
- Ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkması,

- Ortak girişimin, taraflar arasındaki veya taraflarla ortak girişim arasındaki rekabeti sınırlayıcı amacı veya etkisinin olmaması bir başka deyişle rekabetçi davranışların koordinasyonuna yol açmaması.

190 H.3.2.1. Ortak Kontrol Altında Bir Teşebbüsün Bulunması

İki veya daha çok sayıda teşebbüs ya da gerçek kişinin başka bir teşebbüs üzerinde belirleyici etki uygulama olanağına sahip olmaları halinde ortak kontrolün varlığından bahsedilmektedir. Bildirim Formu'nda Ortak Girişim'in sermayesinin ..... TL olacağı ve sermayeyi oluşturan her biri 1 TL nominal değerdeki ..... adet hissenin 2 gruba ayrılacağı belirtilmektedir. Ülker Grubu hisselerin %51'ini oluşturan A grubu hisseler, Tiryaki Gıda ise hisselerin %49'unu oluşturan B Grubu hisselerle sahip olacaktır. Ortak Girişim'in hissedarlık yapısına Tablo 3'te yer verilmiştir.

200 Tablo 3: Ortak Girişim Hissedarlık Yapısı

Hissedar	Hisse Oranı (%)	Hisse Grubu
Yıldız Holding .Ş.		A
Tiryaki Gıda		B
Mehmet TİRYAKİOĞLU		B
Ahmet TİRYAKİOĞLU		B
Süleyman TİRYAKİOĞLU		B
Toplam	100,00	

Kaynak: Bildirim Formu

Ana Sözleşme'nin 11 ve 12. maddelerinde Ortak Girişim'in 4 kişiden oluşan bir yönetim kurulu tarafından idare edileceği; söz konusu yönetim kurulunun 2 üyesinin A Grubu Hissedarlar (Ülker Grubu) tarafından, diğer 2 üyesinin ise B Grubu Hissedarlar (Tiryaki Gıda) tarafından belirleneceği, Yönetim Kurulu karar yeter sayısının 3 olduğu, başkan ve başkan vekilinin üstün oy haklarının bulunmadığı belirtilmektedir. Ana Sözleşme'nin 13.3. maddesinde, belirlenmiş bazı önemli kararların yönetim kurulu seviyesinde alınmasının zorunlu olduğu ifade edilmektedir.

210 Bu kararlardan bazılarında aşağıda yer verilmiştir:

- Yıllık iş planı ve yıllık bütçenin onaylanmasına ilişkin kararlar
- Onaylanmış yıllık bütçe ve yatırım planlarını değiştirilmesi kararları
- Yıllık 100.000 TL'yi aşan bütçe dışı yatırım kararları
- Şirketin işiğal konuları, stratejileri ve değişiklikleri ile ilgili kararlar

220 Ülker Grubu her ne kadar %...'lik hisseye sahip olsa da Ortak Girişim'in birçok önemli konuyla alakalı işlemleri yapması için yönetim kurulu kararı gerekmektedir. Yukarıda sıralanan kararlardan da anlaşıldığı üzere Ana Sözleşme'de yönetim kurulu kararının zorunlu tutulduğu hususlar, Ortak Girişim'in hem stratejik hem de ticari faaliyetlerine ilişkindir. Yönetim kurulunun karar alma süreci değerlendirildiğinde ise, taraflardan herhangi birinin Ortak Girişim'in yönetimine ve kritik kararlara ilişkin karar alma sürecine tek başına etki edemeyeceği, bu nedenle de Ortak Girişim üzerinde, Ülker Grubu ve Tiryaki Gıda'nın ortak kontrole sahip olduğu görülmektedir.

H.3.2.2. Ortak Girişimin Bağımsız Bir İktisadi Varlık Olması

Ortak girişimin devamlılık arz edecek şekilde özerk bir iktisadi varlığın tüm fonksiyonlarını yerine getirmesi gerekmektedir. Eğer ortak girişim ar-ge, satış, üretim gibi ana teşebbüslerinin sadece bazı fonksiyonlarını yerine getiriyorsa bağımsız bir

230 iktisadi varlık, bir başka deyişle tam işlevsel olarak kabul edilmemektedir. Ortak girişim, pazarda faaliyet gösteren diğer firmaların gerçekleştirdiği araştırma-geliştirme, üretim, dağıtım gibi tüm faaliyetlerde bulunmalı ve faaliyet konusunu gerçekleştirebilmek üzere bir yönetime; personel de dahil mali, taşınır ve taşınmaz malvarlıklarını da içeren yeterli kaynaklara sahip olmalıdır.

Buna ek olarak ortak girişimin bağımsız bir varlık olarak ortaya çıkabilmesi için ticari kararlarını özgürce alabilmesi, başka bir ifadeyle pazar stratejilerini kurucularından bağımsız olarak belirleyebilmesi gerekmektedir. Ortak girişim şirketinin ticari faaliyetlerinin büyük bir kısmını kurucu şirketlerle gerçekleştirmesi ya da kurucu şirketlerin ortak girişimle aynı pazarda veya alt/üst pazarlarda faaliyet göstermesi halinde ortak girişim şirketinin ticaret politikalarını bağımsızca belirlemesi söz konusu olamayacaktır.

Bildirim konusu işlem ile kurulacak Ortak Girişim'in her türlü bakliyat ürününün tedariki, paketlenmesi, dağıtım, pazarlaması, perakende ve toptan satışı hususlarında faaliyet göstermesi öngörülmektedir. Fakat Ortak Girişim'e ait bir paketleme (üretim) tesisi ya da dağıtım organizasyonu bulunmamakta, taraflarca işleme ilişkin olarak imzalanan tek sözleşme olan Ana Sözleşme'de de bunların kurulmasına yönelik bir düzenleme bulunmamaktadır. Taraflarca Ortak Girişim'e sermaye anlamında kaynak aktarımı gerçekleşecek olmakla birlikte, imzalanan sözleşmede Ortak Girişim'e aktarılacak personel, taşınır, taşınmaz mal gibi kaynakları düzenleyen herhangi bir hüküm de mevcut değildir. Dosya mevcudu bilgi ve belgeden, bu kaynakların aktarımının şirketin kurulmasının ardından gerçekleştirileceği anlaşılmıştır.

Buna ek olarak kurucu şirketlerin her ikisi de Ortak Girişim ile aynı pazardaki faaliyetlerine devam edecektir. Bu durum Ortak Girişim tarafından yürütülecek tedarik, paketleme ve dağıtım faaliyetlerinin başlangıçtan itibaren belirsiz süreli olarak kurucu şirketlerce yürütüleceğini ya da Ortak Girişim ile kurucu firmalar arasında dikey nitelikli bir ilişki mevcut olacağını işaret etmektedir. Dolayısıyla Ortak Girişim'in ticaret politikalarının kuruculardan bağımsız bir şekilde belirlenemeyeceği, şirketin tam işlevsel bir yapı sergilemediği kanaatine varılmıştır.

Bu bilgiler ışığında kurulması planlanan Ortak Girişim'in bağımsız bir iktisadi varlık olma kriterini karşılamadığı görülmektedir.

H.3.2.3. Taraflar Arasındaki veya Taraflarla Ortak Girişim Arasındaki Rekabeti Sınırlayıcı Amacı veya Etkisinin Olmaması

270 Tarafların ortak girişimin faaliyet gösterdiği ilgili ürün pazarında aktif olmamaları, ana teşebbüslerin ortak girişimin faaliyet göstereceği ilgili ürün pazarındaki tüm faaliyetlerini ortak girişime devretmeleri ya da ana teşebbüslerden sadece birinin ilgili ürün pazarındaki faaliyetlerine devam etmesi hallerinde bağımsız teşebbüsler arasında rekabetçi davranışların koordinasyonu riski bulunmamaktadır.

Tarafların her ikisi de Ortak Girişim'in faaliyet göstereceği ilgili ürün pazarlarında aktiftir. Ülker Grubu söz konusu pazarlarda paketleme, dağıtım, toptan ve perakende satış faaliyetlerinde bulunmaktadır. Tiryaki Gıda'nın ise aynı ürünlerin tedariki,

280 paketlenmesi ve toptan satışı alanında faaliyeti mevcuttur. Taraflar işlem sonrası da söz konusu faaliyetlerine devam etmeyi planlamaktadır.

Öte yandan Ana Sözleşme’de Ortak Girişim’in tarafları olan Tiryaki Gıda ve Ülker Grubu arasında ya da taraflar ile Ortak Girişim arasında rekabeti ortada kaldıracak, rekabet etmemeye ya da münhasır alım satıma dair herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Bildirim Formu’nda Ortak Girişim’in kendi ticari menfaatleri doğrultusunda hareket edeceği ve kendi faaliyetlerini piyasa koşullarına uygun olarak sürdüreceği ifade edilmiştir.

290 Her halde kurucu şirketlerin Ortak Girişim ile aynı ilgili ürün pazarlarında faaliyete devam edecek olması, Ortak Girişim’in taraflar arasında rekabetçi davranışların koordinasyonuna yönelik önemli bir risk unsuru taşımaktadır.

İnceleme konusu işlemin, 1997/1 sayılı Tebliğ’in 2. maddesi çerçevesinde birleşme ve devralma sayılabilmesi için taşınması gereken unsurlardan olan bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkma ve taraflar arasında rekabeti sınırlayıcı amaç ya da etki taşımama unsurlarını karşılamadığı, bu nedenle anılan işlemin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında Rekabet Kurulu’nun iznine tabi bir ortak girişim işlemi niteliğinde olmadığı görülmektedir.

300 **H.3.3. Menfi Tespit Değerlendirmesi**

Yukarıda da ifade edildiği üzere, bildirim konusu Ortak Girişim’in Kanun’un 7. maddesi kapsamında değerlendirilmesi mümkün olmadığından, Kanun’un 4. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir. Ortak Girişim anlaşmasının yukarıda “Taraflar arasındaki veya taraflarla ortak girişim arasındaki rekabeti sınırlayıcı amacı veya etkisinin olmaması” başlığı altında ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, söz konusu Ortak Girişim anlaşmasının taraflar arasındaki rekabeti sınırlayıcı amaç ya da etki taşınması nedeniyle menfi tespit belgesi alması mümkün değildir.

310 **H.3.4. Bireysel Muafiyet Değerlendirmesi**

4054 sayılı Kanun’un 5. maddesinde belirtilen iki olumlu, iki olumsuz koşulun birlikte karşılanması halinde Kurul’un teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebileceği düzenlenmiştir.

320 Taraflar, Kurul’un söz konusu Ortak Girişim’i 4. madde kapsamında değerlendirmesi ve menfi tespit vermemesi durumunda bireysel muafiyet talebinde bulduklarını beyan etmişler ve muafiyet koşullarını sağladıklarına ilişkin açıklamalarda bulunmuşlardır.

H.3.4.1. Malların Üretim veya Dağıtımını İle Hizmetlerin Sunulmasında Yeni Gelişme ve İyileşmelerin ya da Ekonomik veya Teknik Gelişmenin Sağlanması

Tarafların ifadesine göre bakliyat sektöründeki en büyük sorunlardan biri, ürün bilgisinin üzerinde yazıldığı, gıda kodeksine göre hazırlanmış standart paketli ürünlerin oranının çok düşük olmasıdır. İncelemeye konu pazarlarda ürünlerin yaklaşık %70’inin paketsiz olarak satıldığı, paketli ürünlerin çoğunda ise paketin

330 üzerinde yazılan kalitede ürün, paket içerisinde bulunmamakta ya da farklı kalitede ürünler karışık halde bulunabilmektedir. Numune ürünler ile gerçekte tedarik edilen ürünler farklı olabilmekte bu nedenle paketli satışlarda kalite kontrol sisteminin her aşamada kurulması ve dikkatli bir şekilde yapılması gerekmektedir. Tiryaki Gıda'nın ürün tedarikinde sahip olduğu bilgi ve tecrübenin tek başına Ülker Grubu tarafından oluşturulması zaman, istihdam ve finansman kaynaklı önemli bir yatırım gerektirmektedir.

340 Tedarik alanında uzmanlaşmış Tiryaki Gıda'nın ise perakende noktalarında satılan kendisine ait paketlenmiş ve markalı ürünleri (1-2 kg) mevcut değildir, daha çok başka markalar için fason üretim yapmaktadır. Tiryaki Gıda'nın kendi markası altında paketlenmiş ürünler üreterek, Türkiye genelinde dağıtımını gerçekleştirmesi için öncelikle etkin bir dağıtım sistemi kurma maliyetine katlanması gerekmektedir.

İncelemeye konu işlem ile Tiryaki Gıda'nın ürünlerin tedariki alanındaki uzmanlığı ve Ülker Grubu'nun pazarlama, satış ve dağıtım konusundaki deneyim ve imkanları Ortak Girişim çatısı altında birleştirilmektedir. Taraflar söz konusu işbirliği ile perakende noktalarında satılmak üzere paketlenmiş ve markalı ürünlerin üretildiği, tedarik, satış ve dağıtım faaliyetlerinin etkin bir şekilde gerçekleştirildiği bir yapı kurmayı amaçlamaktadır. Dolayısıyla, söz konusu koşulun sağlandığı kanaatine varılmıştır.

350

H.3.4.2. Tüketicinin Bundan Yarar Sağlaması

Ortak Girişim, sadece paketlenmiş bakliyat üretmeyi ve pazarın paketli segmentini büyütmeyi amaçlamaktadır. Tarafların ifadelerinden, Ortak Girişim'in en temel amaçlarından birinin üzerinde ürün bilgisi bulunan paketlerin içerisine koyulan ürünlerde standardizasyonu gerçekleştirerek, tüketiciye kaliteli ürünü uygun fiyata sunmak olduğu anlaşılmıştır. Taraflar arasında kurulacak Ortak Girişim, bakliyat pazarına getireceği kalite standardı ile rakipleri arasında tüketici lehine bir farklılık yaratmayı hedeflemektedir.

360

Taraflar söz konusu Ortak Girişim ile ayrıca "Fonksiyonel Geleneksel Türk Mutfağı" ürünlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapmayı planlamaktadır. Bu çalışmalarda Tiryaki Gıda'nın tedarik alanındaki bilgisi ve Ülker Grubu'nun ürünlerin pazarlanmasına yönelik tecrübesi bir araya getirilecektir. Ortak Girişim, pazarda faaliyet gösterdikten bir süre sonra tüketici eğilimlerini takip edecek ve bu doğrultuda ..... Ticari sır ..... yeni ürünlere ilişkin ar-ge çalışmalarını yürütecektir.

370 Taraflar markalaşmanın yaygın olmadığı incelemeye konu pazarlarda Türkiye genelinde dağıtım yapılan markalar altında güvenli ürünler sunarak ve bahsi geçen ar-ge çalışmaları ile tüketiciye fayda sağlamayı amaçlamaktadır. Bu öngörüler çerçevesinde bahse konu Ortak Girişim'in tüketici açısından yararlı olacağı kanaatine varılmıştır.

H.3.4.3. İlgili Piyasanın Önemli Bir Bölümünde Rekabetin Ortadan Kalkmaması

İlgili ürün pazarlarındaki ürünlerin yaklaşık %70'i açıkta satılmaktadır. Paketli ürünler için ise Türkiye genelinde faaliyet gösteren firmaların sayısının oldukça az olduğu ve

380 yerel markaların çoğunlukta olduğu söylenebilir. Ayrıca bölgesel faaliyet gösteren firmalar, Türkiye'nin tamamı gibi geniş bir coğrafyaya dağıtım yapmakta olan rakipleri karşısında fiyat avantajına sahip olmaktadır.

Bakliyat ürünleri raf ömrü uzun olan, özel şartlarda korunarak dağıtılma gereksinimi olmayan ürünlerdir. Bu nedenle pazarda faaliyet gösteren teşebbüsler sadece tedarik şeklinde ticaret yaparak, paketsiz satış gerçekleştirme imkanına sahiptir. Paketleme işlemi ise belirgin bir teknoloji ihtiyacı içermemekte, perakende noktalarının da yerel düzeyde faaliyet gösteren paketleme tesislerine yaptırılabilir. Bu itibarla ilgili ürün pazarlarına yeni girişlerin de oldukça kolay olduğu kanaatine varılmıştır.

390 Tablo 4 ve 5'te tarafların 2007 ve 2008 yıllarında ilgili ürün pazarlarındaki pazar paylarına yer verilmiştir.

Tablo 4: Tiryaki Gıda ve Ülker Grubu'nun İlgili Ürün Pazarlarındaki 2007 Yılı Pazar Payları

Ürün	Tiryaki Gıda Satış Miktarı (Ton)	Ülker Grubu Satış Miktarı (Ton)	Türkiye Toplam Satış Miktarı (Ton)	Tiryaki Gıda Pazar Payı (%)	Ülker Grubu Pazar Payı (%)
Pirinç			555.320		
Mercimek			317.191		
Bulgur			519.224		
Fasulye			208.432		
Nohut			365.481		
Barbunya			20.843,20		

Tablo 5: Tiryaki Gıda ve Ülker Grubu'nun İlgili Ürün Pazarlarındaki 2008 Yılı Pazar Payları

Ürün	Tiryaki Gıda Satış Miktarı (Ton)	Ülker Grubu Satış Miktarı (Ton)	Türkiye Toplam Satış Miktarı (Ton)	Tiryaki Gıda Pazar Payı (%)	Ülker Grubu Pazar Payı (%)
Pirinç			612.874		
Mercimek			416.741		
Bulgur			640.453		
Fasulye			198.713		
Nohut			341.505		
Barbunya			19.871		

400 Pazar paylarına bakıldığında her bir ilgili ürün pazarında Ülker Grubu'nun sahip olduğu pazar payının oldukça düşük olduğu görülmektedir. 2008 yılı pazar payları dikkate alınarak bir değerlendirme yapıldığında, söz konusu Ortak Girişim'in kurulması ile toplam olarak pirinç ve fasulye pazarında yaklaşık %..; bulgur ve nohut pazarında yaklaşık %..; mercimek ve barbunya pazarında ise yaklaşık %..lik pazar payına sahip iki firma arasında bir işbirliğinin gerçekleşeceğini söylemek mümkündür. Pazarların geri kalan kısımları ise birçoğu yerel düzeyde, paketlenmiş ya da paketsiz faaliyet gösteren çok sayıda firma tarafından paylaşılmaktadır. Dolayısıyla, ilgili ürün pazarlarının önemli bir bölümünde rekabet kısıtlanmamaktadır.

H.3.4.4. Rekabetin (a) ve (b) Bentlerindeki Amaçları Elde Etmek İçin Zorunlu Olandan Fazla Kısıtlanmaması

410 Tarafların işbirliği ile kurulacak Ortak Girişim'in, faaliyet göstereceği ilgili ürün pazarlarının yapısı nedeniyle rekabeti kısıtlayıcı bir etki doğurmayacaktır. Söz konusu pazarların giriş engellerinin mevcut olmadığı, çok sayıda oyuncunun faaliyet gösterdiği, yerel düzeyde faaliyetin de yaygın olduğu pazarlar olup rekabetin

yukarıdaki bölümlerde (a) ve (b) bendi başlıkları altında sıralanan amaçları elde etmek için zorunlu olandan fazla kısıtlanmadığı kanaatine varılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

420

1- Bildirim konusu işlemin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" in 2. maddesi kapsamında bir ortak girişim işlemi olmadığına,

2- Söz konusu ortak girişim anlaşmasının taraflar arasındaki rekabeti sınırlayan amaç ya da etki taşıması nedeniyle işleme 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesinin mümkün olmadığına,

430

3- Bununla birlikte söz konusu işleme, Kanun'un 5. maddesinde öngörülen şartların tamamını karşılaması nedeniyle bireysel muafiyet tanınmasına

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.